

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1546. usque ad annum 1549

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118529

Caput XXVI. De Cæremoniis, & usu Sacramentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66608)

Sæcul. XVI.
A.C. 1548.

CAPUT XXVI.

De cæremoniis, & usu Sacra-
mentorum.

Cæremoniæ omnes retineantur, Exorcismus videlicet, abrenuntiatio, professio fidei, Chrisma, & alia: pertinent enim ad efficaciam hujus Sacramenti adumbrandam, & significandam, item in cæremoniis veteribus, quæ ab Ecclesia Catholica adhibentur Missæ, nihil mutandum videtur: sunt enim omnes ad id, quod in Missa agitur, cum primis aptæ. Et quod ad usum hujus Sacri attinet, debent in singulis Civitatibus, & in singulis Ecclesiis (etiamsi in una civitate, aut loco plures sint) quæ proprios Sacerdotes, & populi illuc convenientis frequentiam habent, singulis diebus duæ ad minimum Missæ celebrari; altera matutina, cui interesse possint homines, qui labore manuum rem quæerunt, ut convenientes vel communicent de Eucharistia, vel se Deo pie commendent. Altera vero celebror, quæ cantetur circa horam octavam diei antemeridianam, cui eodem modo adsint, qui vel communicare de Eucharistia, vel se Deo commendare velint: in pagis autem singulis quibusque Dominicis, & festis diebus, singulæ Missæ ad minimum celebrentur. Atque ut populus ad usum Missarum revocetur commode, Concionatores juxta sententiam

tiam de hoc Sacro superius explicatam, Sæc. XVI.
 populum hortari debent, ut eidem libenter A.C. 1548.
 intersit, cui etiam præscribendæ sunt certæ
 meditationes, eæque ad singulas Missæ par-
 tes aptæ, & ante præfationem presbyter,
 aut Diaconus, si hujus copia sit, ostendat
 verum Missæ usum, eumque populo ex præ-
 scripto, de quo etiam conveniat, commen-
 det pro ratione de sacro hoc superius expli-
 cata. Canon item, in quo nihil mutetur,
 habeat etiam suam succinctam, & dilucidam
 interpretationem, ut inde Presbyteri, &
 functionem officii sui eo melius intelligere, &
 & quod intelligunt, populo explicare pos-
 sint. Ceremoniæ reliquæ Sacramentorum,
 juxta præscriptum agendorum veterum, ad-
 hibeantur: in quas tamen si quid irrepserit,
 quod causam dare possit superstitioni, tol-
 latur. Altaria, vestes Sacerdotum, vasa
 Ecclesiæ, vexilla, item cruces, candelæ,
 imagines, retineantur in Ecclesia, sed ita
 tamen, ut sint monumenta, nec cultus la-
 trici in hoc genus transferatur, nec ad ima-
 gines, & statuas superstitione concursus fiat.
 Horæ item Canonice, & illa pia psalmo-
 dia, quam nobis Apostolus ipse commenda-
 vit, ex Ecclesiis minime tollantur: & ubi
 sublatae sunt, restituantur, maxime vero de
 tempore, & Dominica, & aliis vetustis,
 & sollemioribus festis: Quæ autem de San-
 ctis adjecta sunt, ad ea, quæ in veteri de
 Sanctis communi posita sunt, revocanda:

Sæcul. XVI. Et sicubi modum excedunt, corrigenda vi-
A.C.1548. dentur. Vigiliæ item, Et exequiæ mor-
 tuorum de more veteris Ecclesiæ celebrentur:
 esset enim immane, in Ecclesia nullam illo-
 rum memoriam retinere, quasi animæ ip-
 sorum una cum corporibus interierint. Fe-
 sti item dies ab Ecclesia recepti, retinean-
 tur, si non omnes, tamen præcipui. Om-
 nium Sanctorum, Et apud singulas Eccle-
 sias eorum Sanctorum, qui ibidem singula-
 res patroni habentur, ut in eisdem Sancto-
 rum festis Deum in Sanctis honoremus, nos-
 que ad imitationem ipsorum excitemur, Et
 consideremus orationibus ipsorum adjuvari,
 Et meritis associari. Dies item rogationum
 ante Ascensionem Domini, Et Lytania in
 die sancti Marci, Et per annum alie con-
 suetæ processiones pro veteri more observen-
 tur. Similiter in Hebdomada sancta, Et
 circa reliqua Ecclesiæ festa debita solemnita-
 tes adhibeantur, Et in Vigilia Paschæ, Et
 Pentecostes aqua Baptismalis per omnes Ec-
 clesias Parochiales solenni benedictione præ-
 paretur, ac cum abstinentia carniû, quæ
 non abominationis, sed temperantiæ causa
 suscipitur, per se bona, Et ad carnem ca-
 stigandam apta sit, ac etiam publica utilitas
 postulet, ut certis temporibus a carnibus ab-
 stineamus, cum alias pecora ad assiduum
 carniû esum sufficere vix possint, mos, Et
 institutum veteris Ecclesiæ diebus jejuniorum,
 feria sexta, Et Sabbato a carnibus absti-
 nendo

nendo retineatur. Nec improbetur benedi- Sæcul. XVI,
 ctio earum rerum, quæ exorcismis, & ora- A.C. 1548.
 tionibus ad usum hominum præparantur,
 dummodo operationes, quæ inde nascuntur,
 non rebus ipsis, sed divinæ virtuti tribuan-
 tur, & caveatur, ne eædem ad ullum in-
 cantationis, aut superstitionis genus trans-
 ferantur: Et quamquam cum Apostolo sen-
 tiendum, eum, qui cælebs est, curare, quæ
 sunt Domini &c. eoque magis optandum,
 multos inveniri Clericos, qui cum cælibes
 sint, vere etiam contineant, tamen cum mul-
 ti, qui ministerii Ecclesiastici functiones te-
 nent, jam multis in locis duxerint uxores,
 quas a se dimittere nolint: super ea re ge-
 neralis Concilii sententia expectetur, cum
 alioqui mutatio in ea re, ut nunc sunt tem-
 pora, sine gravi rerum perturbatione nunc
 fieri non possit. Illud tamen negandum non
 est, etsi conjugium per se honorabile est, jux-
 ta Scripturam: eum tamen, qui non ducit
 uxorem, & vere continet, melius facere,
 secundum Scripturam. Eadem est ratio
 usus Eucharistiæ sub utraque specie, cui
 multi etiam assueverunt, & ab eo avelli si-
 ne gravi rerum motu hoc tempore non pos-
 sunt: & quia Concilium Oecumenicum, cui
 omnes Imperii Status se submiserunt, pro-
 cul dubio piam, & sollicitam curam adhi-
 bebunt, ut in hoc casu conscientias multorum,
 & publicæ tranquillitati optime consulatur,
 qui usum utriusque speciei antehac receperunt,

Sæcul. XVI
A C. 1548.

eumque relinquere nolunt, super ea quoque re deliberationem, & sententiam Oecumenici Concilii expectent: hi tamen, qui utriusque speciei usum amplectuntur, illam inueteratam sub una specie communicandi consuetudinem reprehendere non debent: nec alteri alteros perturbent, donec super ea re Concilium Oecumenicum decreverit. Et quamquam Sacramentum Eucharistiæ sub utraque specie institutum sit, non tamen sentiendum est, Christum in carne dividi, contra quam Scriptura divinitus inspirata tradit, sed sub singulis speciebus integrum contineri. Ac quoniam in Sacramento Eucharistiæ est verum Christi Corpus, & verus Christi Sanguis, in hoc Sacramento, Christum merito adorari debere, item Sacramentum Eucharistiæ semel verbo Christi consecratum, etiamsi asservetur diutius, tamen Sacramentum, & corpus & sanguinem Christi permanere, donec sumatur.

§. XXIII.

Emendationis formula a Cæsare Augustæ promulgata.

*Pallav. lib.
II. cap. 2. n. 1.
& seq.*

Perlectis hisce articulis Imperii Ordines Cæsarem rogarunt, ut pariter in iisdem Comitibus pro emendanda Ecclesiæ disciplina formulam confici juberet: Annuit Imperator edito hanc in rem decreto, quod die decima quarta Junii